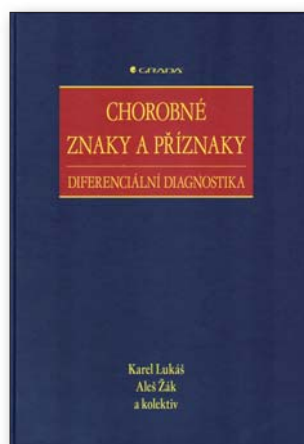

Karel Lukáš, Aleš Žák a kolektiv:

Chorobné znaky a příznaky, diferenciální diagnostika

Praha: Grada, 2014, 893 s.

Vydání první, formát 200×257 mm, vázaný výtisk, barevný.

ISBN 978-80-247-5067-5.

Cena 1 690 Kč.

Bude-li se některý čtenář domnívat, že se s knihou s tímto nadpisem již setkal, bude mít pravdu – dokonce i autoři byli titíž. V roce 2010 a 2011 totiž vyšly v nakladatelství Grada dvě knihy s názvem Chorobné znaky a příznaky I a Chorobné znaky a příznaky II. Autoři byli primář MUDr. Karel Lukáš, CSc., a profesor MUDr. Aleš Žák, DrSc.

Ti jako vedoucí autorského kolektivu přizvali k sepsání referované knihy dalších 48 spolupracovníků a pro zvládnutí rozsáhlého materiálu i čtyři koeditory (MUDr. Pavla Diblíka, MUDr. Radima Kaňu, Ph.D., doc. MUDr. Antonína Pařízka, CSc., a MUDr. Irenu Zrzaveckou). Autoři jednotlivých kapitol jsou převážně ze IV. interní kliniky a/nebo 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

Tato objemná kniha (téměř 900 stran formátu A4) vznikla na půdorysu dvou dříve vydaných dílů. Texty kapitol však byly přepracovány, rozšířeny, vzrostl počet kapitol na 163, v knize je 218 vybraných znaků, příznaků a některých důležitých laboratorních ukazatelů. Stojí za připomenutí, že první kniha Chorobné znaky a příznaky I měla pouze 62 hesel. Samozřejmě se také zvýšil celkový rozsah knihy na 893 stran.

Hesla jsou v knize řazena abecedně (řazení usnadní jejich vyhledávání), a pokud to bylo možné, je dodržována fixní vnitřní struktura po linii: definice → klasifikace → patofyziologie → výskyt → klinika → diagnóza → diferenciální diagnóza → léčba.

Mezi vybranými 218 znaky a příznaky jsem našel 41 týkajících se kardiologie a/nebo angiologie. Patří k nim mimo jiné apnoe, ascites, bolest na hrudi, cyanóza, dušnost, fluidothorax, hyperkalemie, hypokalemie, hypertenze, hypotenze, kašel, klaudikace, nykturie, otoky, paličkovité prsty, palpitace, poruchy srážlivosti, poruchy srdečního rytmu, poruchy vědomí, smrt, synkopa, vysoká FW, xantomy, změny dechové frekvence a řada dalších. Jejich popis je zpravidla vyčerpávající a bezchybný.

Text je psán velmi dobrou češtinou, velmi dobře se čte a bude se i dobře pamatovat. Je pochopitelné, že se liší nejen rozsáhlostí, ale i formulační pohotovostí a obratností různých autorů (jinak ani při téměř 50 autorech není možné). Kladem je, že si nikde neprotiřečí, v žádném z hesel jsem nenalezl věcnou chybu. Vlastní text je doplněn velkým množstvím různě velkých, ale přehledných tabulek a (ojedinělymi) obrázky.

Odbornou část zakončuje kapitola nazvaná Epilog – eponyma (59 s.) užitá v předchozích kapitolách. (Eponymum [ř. eponymos – dávající jméno] jsou názvy nemocí, operací nebo diagnosticko-léčebných postupů označených jménem osoby, která tento výkon provedla/popsala jako první, výjimečně jménem jiné slavné osobnosti nebo nemocného, u něhož byla tato situace popsána poprvé). Tato kapitola je psána mimořádně svěže a je cenná množstvím faktů o řadě významných osobností, jejichž jména známe zpravidla jen z historie medicíny.

Literatura je uváděna za každou kapitolou, je přiměřeného rozsahu, aktuální, jako poslední vřecení jsem našel rok 2013; čeští autoři i české literární prameny nebyly opomenuty. Rejstříky jsou v knize dokonce dva: věcný a jmenový. Rejstřík věcný (27 s.) je seznamem vybraných hesel; je velmi podrobný, uvádí téměř 2 500 hesel a i po formální stránce je velmi dobrý, rozlišuje na druhém stupni podřazenosti. Rejstřík jmenový (5 s.) pak uvádí jména citovaných autorů (570). Seznam zkratk (3 s.) umožňuje rychlé nalezení plného významu, který byl v textu nahrazen zkratkou.

Po formální stránce je kniha velmi zdařilá, rozhodně se nijak neliší od knih zahraničních nakladatelství. I proto je za ni nutné redakci nakladatelství Grada nejen pochválit, ale i jí poděkovat. Je důstojným příspěvkem do národního knižního fondu.

Komu knihu doporučit?

V souhlase s recenzním posudkem prof. MUDr. K. Horkého, DrSc., předpokládám zájem z řad praktických lékařů, internistů jak klinických, tak ambulantních, z řad dílčích specialistů interních podoborů (kardiologové, pneumologové, nefrologové, hematologové, gastroenterologové aj.), ti také z ní budou nejvíce těžit. Přínosná ale bude i dalším specialistům nechirurgických oborů (neurologové, dermatologové, oftalmologové, anesteziologové-intenzivisté a psychiatři).

Přál bych knize, aby byla úspěšná – skutečně si to zaslouží.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,

III. interní klinika – klinika endokrinologie
a metabolismu, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha,
e-mail: jan.petrasek@lf1.cuni.cz